

nemu maršalu, knezu Lobkovicu. Sodi se, da je nju pogovarjanje — eele tri ure — bilo o deželnih rečeh in torej v prvi vrsti o mladočeški stranki. — Dne 18. junija se snide v Pragi več nemških zaupnih mož, da se zjedinijo o vprašanji, kako pridejo do večine v deželnem zboru?

Štajarsko. Nemški listi hujskajo na vse kriplje zoper c. kr. nadzornika ljudskih šol, dr. Jarca ter mu očitajo, da ne dela za nemštvo, ampak ga zanemarja na korist slov. ljudskih šol. Nek poslanec, najbrž dr. Heilsberg, je bil celo pri naučenem ministru za voljo tega. Upamo, da ni opravil nič zoper moža, ki nima druge krivice, kakor da se drži — pravice. To pa se ve, da ne sme biti! — S sedanjo lovsko postavo imajo tudi nemški kmetje svoje težave in tirjajo, naj se izpremeni na korist kmetovalcem, doslej pa ni upanja, da se njih klic usliši!

Koroško. V Celovci so zaprli vse ljudske šole, ker je več otrok vzhlelo na ošpicah. Ljudje pa sodijo, da bi ne bilo treba zapreti šol, saj ni že le toliko nevarnosti za otroke! — V Šmihelju so si ustanovili Slovenci pevsko društvo ter so ga krstili »Gorotan«. Dobro, saj dobro petje odpravlja slabo, umazano in človek tega tudi po koroških vaséh ne nahaja redko!

Kranjsko. Vodja deželne vlade, baron Hein je bil te dni na Dunaji in pravi se, da se imenuje k malu za dež. predsednika. — Odbor »Slov. Matice« se je dopolnil dne 7. junija in se mu je ohranilo brž ko ne staro lice. — V Postojini so vsprejeli knezoškofa, dr. Missia, jako slovesno in je za-nje tem častniše, ker nekateri »rodoljubi« tega ne vidijo radi, češ, da so knezoškof premalo »rodoljub«.

Primorsko. »Slov. bralno društvo« v Gorici je izpremenilo svoja pravila ter more sedaj tudi kmet iz okolice biti ud društva. Tako je prav! — V Trstu so v 3. volilnem razredu zmagali laški konservativci, v 2. pa iredentovci; zadnji še hočejo tudi v okolici, ki je vsa slovenska, spraviti svoje moze v mestni zastop, ali iz te moke ne bode, če Bog da, nič kruha.

Dalmacija. V Dubrovniku odkrije se te dni spomenik pesnika Gunduliča in pride k slovesnosti več hrvaških pa tudi srbskih pevcev. Dobro je to znamenje, vsaj v tej reči gredó Srbi in Hrvati vkupe.

Hrvaško. V Karlovcu bode slovesnost v proslavo 70letnice dr. Starčevića, toda okr. glavarstvo v Karlovcu ne gleda na to slovesnost lepo in odgovarja ljudi, naj se je ne udeležijo, češ, da je slovesnost nasproti ogerski državi. Kako ljubeznivo za madjarsko vlado!

Ogersko. Na Ogerskem se proslavlja bolj, kakor kedaj stari Kossuth. Ni torej čuda, če svitli cesar ni več tako prijazen do madjarskih velikašev, kakor svoje dni. Vse eno pa se Madjari še ne izpametijo tako hitro, kajti preveč so se zarili v svojo madjarsko »bundo« in mislijo, da so oni gospodje, vsi drugi v Avstriji pa smo le — njih sluge. — Ministerstvo Wekerle ne stoji več trdno, more biti pade kmalu in dobro bode, če se to izgodi že k malu, kajti preveč je v zadrugi, pod pestjo judov in kalvincev.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so podelili letos zlato rožo kraljici Belgijski. — Romarjev prihaja še vedno v Rim, da se pokloni sv. očetu ter še traja to notri do jeseni. Sv. oče so zdravi in še dokaj trdni, posebno se občuduje njih glas, ki se le malo trese.

Italija. V senatu je imel minister Giolitti tovnj srečo in se pripisuje to posebno temu, da sta nova ministra senatorjem pogodu. Vsled sklepa v senatu sme vlada denar, iz katerega se plačuje pokojnina doslužnim uradnikom, rabiti za vsakdanje potrebe države. Prav,

ali kaj bode, kedar ta denar poteče? Iz česa se plača potem pokojnina?

Francija. Možje, ki imajo sedaj republiko v rokah, so jako veseli, da se italijanska vlada kaže prijazno francoski republiko. To je sicer mogoče, ali izpremeni se lahko že jutri, saj je Italija še vedno z Nemčijo v zvezi! — Z državnim denarjem stoji slabo in možje, ki se v tacih rečeh izpoznajo, so že te misli, da mora republika najzadnje v treh letih vzeti 1200 milj. posojila, sicer ne more več plačevati, kar mora.

Belgija. Tate, ki so pri bratu kralja Leopolda II. odnesli za več milijonov dragocenostij, so že dobili, ali dragocenostij, katere so odnesli, še nimajo v rokah. Tatje so bili iz Anglije, pa so imeli pomagace pri družini graščine, v kateri so kradli — o belem drevu.

Anglija. V Ulstru se dela z vso strastjo zoper irsko ustavo, katero hoče lord Gladstone vpeljati. Irsko ljudstvo je katoliško, v Ulstru pa so protestantje in okraj, v katerem le-ti prebivajo, leži sredi med Irci in zato se lahko umeje, čemu da se v Ulstru toliko vzdigujejo zoper novo, vsaj nekaj katoliškemu ljudstvu prijazno ustavo.

Nemčija. V nemškem cesarstvu se pripravlja vse, kar leze in grede, za volitve v državni zbor. Najbolj pa se ščuje sedaj zoper katoliško osredje ali centrum in žal, da so tudi možje, ki so doslej bili udje te najmočnije stranke v državi, jeli ruvati zoper to zvezo katoliških poslancev. Veselo je pri tem še samo, ker je tacih odpadnikov le malo in je še torej upanje, da ostane tudi za naprej katoliško osredje močno — stranka, brez katere se vlada ne more dolgo držati, če je tudi sicer večina poslancev v drž. zboru lutrovska.

Rusija. Kolikor se kaže, so razmere te države sedaj precej dobre in izlasti denarja jej ne pomanjkuje. Zlata je neki sedaj največ pri Rusih. — Car Aleksander je mož miru in torej se ni bati, da stranka, ki želi brž ko brž vojsko, dobi vlado v roke.

Bolgarija. Več znamenj je za to, da knez Ferdinand nima ljudstva za-se in da se utegne nezadovoljnežev stranka pokazati v večji moči, kakor se je doslej in tako utegnemo doživeti, da pride do zmešnjav, nevarnih še ne toliko knezu, kolikor njegovim ministrom in vemo, da se v tej državi ne gleda veliko, kdo pade — v žrelo smrti.

Srbija. Kar se nam pri novi vladi kralja Aleksandra ne dopade, je to, da sedanja stranka radikalcev, iz katere je vlada vzeta, odstranja vse tiste uradnike, ki niso nje udje: če jih ne more drugače, pošlje pa jih v pokoj. S tem pa kaj se opravi druga, kakor da se izredijo in naredijo — novi nasprotniki!

Turčija. Vlada sultana Abdul Hamida je jako zvit in se torej ne čudimo, če se pravi, da Turčija nima sovražnikov. To je lahko, kajti vlada se izvije iz vsake zadrege ter obljubi vsakemu, toda tako, da se lahko tudi nasprotniku kaj obljubi. Se ve, da potlej ne izpolni obljube ne prve, ne druge.

Afrika. Za Algiers je imenovan novi nadškof in sicer tisti, ki je bil že doslej na čelu katoliške cerkve v tej deželi. Dela pa ga čaka še veliko, predno bode dežela po polnem katoliška.

Za poduk in kratek čas.

S trebuhom za kruhom.

(Dalje.)

II.

Rio de Janeiro šteje pol milijona prebivalcev. Zraven bogastva se nahaja tudi tukaj mnogo silne bede,

kakor navadno v vsakem velikem mestu. Čim dalje prideš v starem mestnem delu, tem revnejše je. Uličke se bolj in bolj zoževajo. Hiše so razpokane in zveržene; strehe upognene; omet se je odluščila s sten, ki so se tako udrle v zemljo, da stojé okna pritlična komaj z gornjim delom nad tlakom uličnim. Povsod se vidi tu nesnaga, nered in beda človeška.

V tem delu mesta se nahajajo krčme, v katerih plačaš petnajst goldinarjev na teden za prenočišče in hrano; tu so kuhinje, kjer dobijo gostje vsoljeno meso, gnile ostrige in ribe, katere gotovo sama voda meče na pesek; tu so tajne hiše igralnice, različna utočišča mornarjem; tu so skratka brlogi pregreh, bede, gladú in solzá.

Vendar je ta mestni del živahen, ker se vsi izselniki, ki ne dobijo dela, ali ne morejo potovati v notranje kraje, tu nakopičijo; tu stanujejo, tu živé in umirajo. V takem peklú človeškem najdemo stara znanca naša: Lovrenca Sekirnika in hčerko njegovo Micko. Zemljišče, katerega sta se nadejala, je bilo sen in je ubežalo, kakor sen; resničnost pa se nam predstavlja v podobi tesne izbe, udrte v zemljo, z jednim oknom brez šip. Po stenah izbinih črné se proge ulažne in umazana plesen; pri steni stoji zarujavela in predrta pečica železna in stolček s tremi nogami; v kotu pa namešča postelj malo slame ječmenove. To je vse. Stari Lovrenc kleči pred pečico in išče v ugaslem pepelu, ni-li se morda kje skríl kak krompir. Micka pa sedi na slami in zre, oklepajoč kolena z rokami, nepremično v tla. Dekle je bolno in onemoglo. Micka sama je to: ali njeno nekdanj rúdeče líčice je upadlo globoko, polt je bleđa in bolehná. Poznali ste se jej na obližu bolezni in revščina.

Brž po prihodu v Rio de Janeiro, tisto noč, ko smo ju zapustili na ulici, sta obolela za žolto mrzlico. Ta bolezen je grozen gost v stolici Brazilijski. Leta 1873 je pomoril deset tisoč ljudi. Najrajši si izbira tujce posebno meseca januarja. Treba je samo, da se prehladiš in že imaš to strašno bolezen. Od kraja te trga po udih; potem postaneš neobčutljiv in na to pljuvaš črno kri. Zares veliko čudo je, da še živita Lovrenc in Micka. No slovenski život je pač žiljav in vse premaga. Drugi mesec teče, kar stanujeta v tuji hiši in sedita v tej jami; pošli so denarji. Ko je stari Lovrenc nekoliko ozdravel, skušal je dobiti dela; ali razumeli ga niso, česar hoče; hodil je v pristanišče nosit zabojev in skladat premoga na ladije; toda ni imel gar; naposled so ga izrinili mulati.*) Kak delavec pa je tudi to, ki ne umeje, kaj mu pravijo? Česar se je lotil, karkoli je hotel početi, kamor koli se je obrnil, povsod so ga zasmehovali, odrivali in suvali; ni si torej mogel nikjer ne groša zaslužiti, ne izprositi. Lasje so mu osiveli od bede, usahnili je up, pošli so denarji, a začel se je glad.

Ko bi doma med svojimi izgubil vse, ko bi ga zdelala bolezen, ko bi ga otroci spodili iz kočé, trebalo bi mu le vzeti palico v roke in hoditi od hiše do hiše; kmet bi dal kos kruha, kmetica moke ali zaseke in bilo bi živeti, vsaj kakor ptici, ki ne seje in ne orje. Vrh tega bi se lahko postavil pod križ ob cesti; imel bi nad seboj razpelo, zgorej nebo, na okrog pa polje in v tej tišini vaški bi Bog uslišal njegovo molitev. V tem mestu pa je strašno hrumelo in ropotalo, kakor v kakem stroju; vsakdo se je gnal naprej; vsakdo gledal le pred sebe; tuje nadloge nihče ni uzrl. Tu je bilo vse nekako čudno, tuje, in vse se je tako pehalo in suvalo, da je moral vsakdo, ki se ni umel v tem vtincu gibati, izleteti iz kroga in se razbiti, kakor glinast lonec. (Dalje prih.)

*) Mulat se imenuje tak človek, kateremu je oče bel, mati pa zamorka.

Smešnica. Tudi berači imajo vesele ure in v tistih se rad kateri pohvali in tako je bilo tovnej z vaškim beračem Miškom. »Jaz sem«, pravi, »jaz sem sicer slab za oči, toda ne bojim se nikogar. Une dni sta jo potegnili celo dva žendarja, ko sta me zagledala na razkrižju...« — »Za teboj!« mu seže starši tovariš v besedo.

Razne stvari.

(Naznanilo.) V tiskarni sv. Cirila v Mariboru se je te dni dogotovila težko pričakovana knjiga: »Sveti Pavel, apostol svetá in učitelj narodov. Njegovo življenje in delovanje opisal dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski«. To je sedaj druga, popravljena in pomnožena izdaja imenovane knjige in se dobi, dokler še je bode, v kn. šk. pisarni v Mariboru za 1 gl. in če se naj pošlje s pošto, 5 kr. za pošto.

(Sv. birma.) Mil. knezoškof so te dni delili zakrament sv. birme v Vuzeški dekaniji, tedaj na severnem Pohorju in je gorelo na čast mil. knezoškofu vse te dni veliko kresov po višjih gorah.

(Železnica.) V nedeljo je v Mariboru »ljudski shod«, v katerem se govori o železnici iz Maribora gori do Zelenega travnika. Za Maribor bi bila taka železnica vsekako koristna.

(Zrelostni izpiti.) Na c. kr. gimnaziji v Mariboru se vršijo te dni pismene zrelostne skušnje, ustmene pa bodo dne 25. in 26. julija.

(Slov. čitalnica) v Mariboru napravi v nedeljo, dne 11. junija, svojim udom veselico v Jarenini. Tamojnje »bralno društvo« pa se pripravlja, da jih prijazno vsprejme.

(Vojašnica.) Pri Mariboru je velika vojašnica, ki nosi ime svetlega cesarja. Kakor se govori, pride pa že prihodnje leto va-njo vojaška sola, kakor je bila svoje dni.

(Šulverein.) Kakor se hvali dr. pl. Krauss, doma iz Prusije, sicer pa profesor na mestni gimnaziji v Beču, izdal je nemški šulverein že 100.000 gl. za ljudske šole v slov. delu naše dežele.

(Bralno društvo »Mir.«) pri Veliki nedelji je imelo osnovalno zborovanje dnes s sledečim vsprejmom: Ob osmih slovesna sv. maša, po sv. maši pa v društveni sobi pri g. Goričanu vpisovanje udov in volitev odbornikov.

(Domača zgodovina.) Včeraj je bila na c. kr. gimnaziji v Mariboru skušnja iz štajarske zgodovine. Navzoč je bil c. kr. okrajni glavar, g. Fr. Kankovsky, podžupan v Mariboru, dr. Schmiderer ter nekaj gg. profesorjev. Darila so dobili ti-le četrtošolci: Jožef Limovšek, Arnold Mally, Franc Vajda, Anton Majžer, Matija Slavič in Alojzij Kukovec.

(Okrajni zastopi.) Volitev g. dr. Fr. Jurtela, odvetnika v Šmariji, za načelnika in g. Iv. Anderluha, veleposestnika v Šmariji, za namestnika v okr. odboru v Šmariji je dobila najvišje potrjenje; zatem še volitev g. Antona Svetina, c. kr. notarja na Vranskem, za začelnika in g. barona Wittenbacha za namestnika v okr. zastopu Vranskem.

(Narodna zmaga.) Dne 5. in 6. junija so bile volitve v obč. zastop v Škoflji vasi pri Celji. V vseh treh volilnih razredih so izvoljeni vrli slov. možje. Nemškutarji so v tej občini popolnem »na tleh«.

(Novi denar.) Čedalje več prihaja novega denarja med ljudi, ali ne plačuje se še z njim veliko. Do konca prihodnjega leta bode neki še stari goldinar »vladar«, od dne 1. januarja 1895 pa stopi do cela krona na njegovo mesto.